

31992L0043

1992.7.22.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 206/7

**A TANÁCS 92/43/EGK IRÁNYELVE
(1992. május 21.)**

a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 130s. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása, beleértve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmét – miként a szerződés 130r. cikke megállapítja – a Közösség általános érdekében álló, alapvetően fontos célkitűzés;

mivel az Európai Közösség környezetvédelmi politikája és cselekvési programja (1987-1992) ⁽⁴⁾ rendelkezik a természet és a természeti erőforrások védelmére irányuló intézkedésekről;

mivel ezen irányelv fő célja, a biológiai sokféleség fenntartásának előmozdítása a gazdasági, társadalmi, kulturális és regionális igények figyelembevételével hozzájárul a fenntartható fejlődés közös céljának megvalósításához; mivel a biológiai sokféleség fenntartása egyes esetekben megkívánja bizonyos emberi tevékenységek fenntartását és ösztönzését is;

mivel a tagállamok európai területén belül folyamatosan károsodnak a természetes élőhelyek, és egyre növekszik a súlyosan veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok száma; mivel a veszélyeztetett természetes élőhelyek és fajok a Közösség természeti örökségét képezik, és veszélyeztetettségük gyakran országhatáron átívelő problémát jelent, közösségi szintű intézkedésekre van szükségük védelmük érdekében;

mivel a természetes élőhelyek bizonyos típusait és egyes fajokat az azokat fenyegető veszélyre tekintettel elsődleges fontosságúnak kell nyilvánítani, hogy mielőbb végrehajthatók legyenek a védelmükhöz szükséges intézkedések;

mivel ahhoz, hogy gondoskodni lehessen a közösségi érdekelt-ségű természetes élőhelyek és fajok kedvező védettségi állapotának helyreállításáról, illetve fenntartásáról, különleges természetvédelmi területeket kell kijelölni egy egységes európai ökológiai hálózat előre meghatározott ütemtervnek megfelelő létrehozása érdekében;

mivel valamennyi kijelölt területet be kell vonni az egységes európai ökológiai hálózatba, beleértve azokat is, amelyek a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv ⁽⁵⁾ értelmében már jelenleg is, illetve a jövőben különleges természetvédelmi területnek minősülnek;

mivel az egyes kijelölt területeken végre kell hajtani a kitűzött természetvédelmi célok eléréséhez szükséges intézkedéseket;

mivel a területek különleges természetmegőrzési területté nyilvánítására a tagállamok tesznek javaslatot, de ezen túlmenően

⁽¹⁾ HL C 247., 1988.9.21., 3. o. és HL C 195., 1990.8.3., 1. o.

⁽²⁾ HL C 75., 1991.3.20., 12. o.

⁽³⁾ HL C 31., 1991.2.6., 25. o.

⁽⁴⁾ HL C 328., 1987.12.7., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 103., 1979.4.25., 1. o. A legutóbb a 91/244/EGK irányelvvel (HL L 115., 1991.5.8., 41. o.) módosított irányelv.

megfelelő eljárást kell kidolgozni olyan kivételes esetekre is, amikor az illetékes tagállam javaslata hiányában kerül sor egy terület kijelölésére, amennyiben a Közösség feltétlenül szükségesnek tartja ezt valamely elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus vagy veszélyeztetett faj fenntartása, illetve fennmaradása érdekében;

mivel alaposan meg kell vizsgálni minden olyan tervet vagy programot, amelynek jelentős hatása lehet a már kijelölt, illetve a jövőben kijelölendő területek védelmének célkitűzéseire;

mivel a tagállamok felismerték, hogy a közösségi érdekeltsgű, elsődleges fontosságú természetes élőhelyek és veszélyeztetett fajok védelmét előmozdító intézkedések elfogadása közös feladatuk; mivel a feladat végrehajtása azonban túlzott anyagi terheket róhat egyes tagállamokra egyrészt az ilyen élőhelyek és fajok Közösségen belüli egyenlőtlen eloszlása, másrészt annak következtében, hogy a természetvédelem különleges esetében csak korlátozott mértékben érvényesíthető „a szennyező fizet” elve;

mivel ezért megegyezés született arról, hogy ilyen kivételes esetben a Közösség hozzájárul a finanszírozáshoz a közösségi határozatok szerint megállapított források keretein belül;

mivel a területrendezési és -fejlesztési politikának ösztönöznie kell a táj azon jellegzetességeinek megfelelő gondozását, amelyek különösen fontosak a vadon élő állatok és növények számára;

mivel létre kell hozni az ezen irányelv hatálya alá tartozó természetes élőhelyek és fajok védettségi állapotát felügyelő rendszert;

mivel egyes növény- és állatfajok esetében általános természetvédelmi rendszert kell kiépíteni a 79/409/EGK irányelv kiegészítéseként; mivel intézkedéseket kell hozni egyes fajok különleges kezelésére vonatkozóan, amennyiben ez védettségi állapotuk alapján indokolt, beleértve az állatok befogásának illetve megőlésének bizonyos módjaira vonatkozó tilalmat, meghatározott feltételekhez kötve az azoktól való eltérés lehetőségét;

mivel az irányelv végrehajtására vonatkozó folyamatos ellenőrzés biztosítására a Közösség rendszeres időközönként összefoglaló jelentést készít különösen az irányelv keretében elfogadott nemzeti rendelkezések alkalmazását illetően a tagállamok által közölt információk alapján;

mivel a tudományos és a műszaki ismeretek bővülése alapvető fontosságú ezen irányelv végrehajtásához; mivel ezért a szükséges kutatásokat és a tudományos munkát ösztönözni kell;

mivel a műszaki és tudományos fejlődésre figyelemmel lehetővé kell tenni a mellékletek módosítását; mivel ki kell dolgozni azon eljárást, amelynek megfelelően a Tanács módosíthatja a mellékleteket;

mivel fel kell állítani egy szabályozó bizottságot azzal a céllal, hogy segítse a Bizottságot az irányelv végrehajtásában és különösen a Közösség általi részfinanszírozásra vonatkozó döntéshozatalban;

mivel kiegészítő intézkedéseket kell hozni az őshonos állat- és növényfajok újrakonosításának, illetve a nem őshonos fajok esetleges betelepítésének szabályozására;

mivel az irányelv céljaival kapcsolatos oktatás és általános tájékoztatás elengedhetetlen a hatékony végrehajtáshoz,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

Fogalommeghatározások

1. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) *védelem*: valamennyi, a vadon élő állat- és növényfajok természetes élőhelyei és populációi e) és i) pontban meghatározott kedvező védettségi helyzetének fenntartásához, illetve helyreállításához szükséges intézkedés;
- b) *természetes élőhely*: jellegzetes földrajzi, abiotikus és biotikus tényezők alapján elhatárolható, természetes állapotában megőrzött vagy természetyszerű szárazföldi illetve vízi terület;
- c) *közösségi jelentőségű természetes élőhely*: olyan élőhely, amelyet a 2. cikkben meghatározott területen belül:
  - i. természetes kiterjedésében az eltűnés veszélye fenyeget; vagy
  - ii. visszaszorulása illetve eleve korlátozott területe következtében természetes kiterjedése csekély; vagy
  - iii. kiemelkedően jeleníti meg az alábbi öt bioföldrajzi régió legalább egyikének jellegzetes vonásait: alpesi, atlanti, kontinentális, makarónéziai és mediterrán.

Az ilyen típusú élőhelyek felsorolása az I. mellékletben szerepel, illetve ott szerepelhet.
- d) *elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus*: olyan, a 2. cikkben említett területen megtalálható természetes élőhely, amelyet az eltűnés veszélye fenyeget, és amelynek védelméért a Közösség különös felelősséggel tartozik természetes kiterjedésének a 2. cikkben meghatározott területre eső része tekintetében; ezen elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust csillag (*) jelöli az I. mellékletben;
- e) *egy természetes élőhely védettségi helyzete*: a természetes élőhelyet és jellegzetes fajait érintő azon hatások összessége, amelyek a

2. cikkben meghatározott területen belül hosszú távon befolyásolhatják az élőhely természetes kiterjedését, szerkezetét és funkcióit csakúgy, mint jellegzetes fajainak hosszú távú fennmaradását.

Egy természetes élőhely védettségi állapota abban az esetben minősül „kedvezőnek”, ha:

- természetes kiterjedése és az azon belül található területek nagysága állandó vagy növekvő, továbbá
  - hosszú távú fennmaradásához szükséges sajátos szerkezete és funkciói biztosítottak és valószínűleg a belátható jövőben is biztosítottak lesznek, továbbá
  - jellegzetes fajainak védettségi helyzete az i) pontban meghatározottak szerint kedvezőnek minősül;
- f) *egy faj élőhelye*: olyan sajátos, abiotikus és biotikus tényezők által meghatározott élőhely, amelyben az adott faj életciklusának valamely szakaszát tölti;
- g) *közösségi jelentőségű fajok*: olyan fajok, amelyek a 2. cikkben meghatározott területen belül:
- i. veszélyeztetettek, kivéve azon fajokat, amelyek természetes előfordulása az adott területen elhanyagolható, és nem minősülnek veszélyeztetettnek vagy sebezhetőnek a nyugat-palearktikus régióban belül; vagy
  - ii. sebezhető, azaz valószínű, hogy a közeljövőben a veszélyeztetett csoportba fognak tartozni, amennyiben az okozati tényezők továbbra is fennállnak; vagy
  - iii. ritkák, azaz kis populációkban fordulnak elő, amelyek jelenleg nem minősülnek veszélyeztetettnek vagy sebezhetőnek, de annak veszélye fennáll, hogy azzá válnak. Az érintett fajok szűk földrajzi területen, illetve kiterjedtebb területen ugyan, de csak gyéren elszórva fordulnak elő; vagy
  - iv. endemikusak és különös figyelmet igényelnek élőhelyük sajátos jellege és/vagy használatuk élőhelyre és/vagy védettségi helyzetükre gyakorolt potenciális hatása következtében.
- E fajok felsorolása a II. és/vagy a IV. illetve V. mellékletben szerepel, illetve ott szerepelhet.
- h) *veszélyeztetett fajok*: a g) pont i. alpontjában említett fajok, amelyek védelméért a Közösség különös felelősséggel tartozik természetes elterjedésüknek a 2. cikkben említett területre eső része tekintetében; e veszélyeztetett fajokat csillag (*) jelöli a II. mellékletben;
- i) *egy faj védettségi helyzete*: a fajt érintő azon hatások összessége, amelyek a 2. cikkben meghatározott területen belül hosszú távon befolyásolhatják a faj populációinak eloszlását és sűrűségét.

A védettségi helyzet abban az esetben minősül „kedvezőnek”, ha:

- az érintett faj populációjának dinamikájára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy a faj képes hosszú távon fenntartani magát természetes élőhelyének életképes alkotórészeként, továbbá
  - a faj természetes előfordulási területe nem csökken, és valószínűleg a belátható jövőben sem fog csökkenni, továbbá
  - kellő nagyságú élőhely áll rendelkezésre jelenleg és valószínűleg a jövőben is a faj populációjának hosszú távú fennmaradásához;
- j) *terület*: világosan körülhatárolt kiterjedésű, földrajzi tényezők által meghatározott terület;
- k) *közösségi jelentőségű természeti terület*: olyan természeti terület, amely az azt magában foglaló bioföldrajzi régió vagy régiókon belül jelentős mértékben hozzájárul az I. mellékletben felsorolt természetes élőhely vagy a II. mellékletben felsorolt faj kedvező védettségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, csakúgy, mint a 3. cikkben említett Natura 2000 egységességéhez, és/vagy a biológiai sokféleség fenntartásához az érintett bioföldrajzi régió vagy régiókon belül.
- Nagy területen elterjedt állatfaj esetében a közösségi jelentőségű természeti terület az adott faj elterjedési területén belül elhelyezkedő olyan területi egység, amelynek fizikai illetve biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához;
- l) *különleges természetmegőrzési terület*: olyan, közösségi jelentőségű és a tagállamok által törvényi, közigazgatási és/vagy szerződéses aktus útján kijelölt természeti terület, amelyben meghozták a szükséges intézkedéseket azon természetes élőhelyek és/vagy fajok populációjának kedvező védettségi helyzetének helyreállítására illetve fenntartására, amelyek céljára a természeti területet kijelölték;
- m) *példány*: a IV. vagy az V. mellékletben felsorolt fajba tartozó, élő vagy elpusztult állat illetve növény, továbbá annak bármely része, származéka, valamint minden egyéb olyan termék, amelyről kísérőokmány, csomagolás, jelölés, címke vagy bármely egyéb körülmény alapján megállapítható, hogy az érintett fajba tartozó állat illetve növény része vagy származéka;
- n) *bizottság*: a 20. cikknek megfelelően létrehozott bizottság.

2. cikk

(1) Az irányelv célja, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a

biológiai sokféleség biztosításához a Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül.

(2) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések célja a közösségi érdekeltsgű természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védeltségi helyzetének fenntartása illetve helyreállítása.

(3) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és kulturális igényeket, valamint a regionális és a helyi sajátosságokat is.

A természetes élőhelyek és a fajok élőhelyeinek védelme

3. cikk

(1) A különleges természetmegőrzési területek egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyeül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja, hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön illetve elterjedési területükön belül.

A Natura 2000 hálózat a tagállamok által a 79/409/EGK irányelvnek megfelelően minősített különleges természetvédelmi területeket is magában foglalja.

(2) Valamennyi tagállam azon hányad arányában járul hozzá a Natura 2000 létrehozásához, amelyet az (1) bekezdésben említett természetes élőhelytípusok és az ott felsorolt fajok élőhelyei képviselnek a területükön belül. Ennek érdekében a tagállamok a 4. cikkkel összhangban különleges természetvédelmi területté nyilvánítanak bizonyos természeti területeket az (1) bekezdésben foglalt célok figyelembevételével.

(3) A tagállamok, amennyiben szükségesnek ítélik, törekedni fognak a Natura 2000 ökológiai egységességének javítására azáltal, hogy a 10. cikknek megfelelően fenntartják, illetve megfelelő esetben fejlesztik a táj azon jellegzetes vonásait, amelyek különösen fontosak a vadon élő állatok és növények számára.

4. cikk

(1) A III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények és a vonatkozó tudományos ismeretek alapján minden egyes tagállam benyújtja a megfelelő természeti területek javasolt jegyzékét, amelyben feltüntetik, hogy az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt őshonos

fajok közül melyek fordulnak elő az egyes természeti területeken. E területek nagy területen elterjedt állatfajok esetében a faj természetes elterjedési területén belül olyan területi egységnek felelnek meg, amelynek fizikai vagy biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához. Nagy területen elterjedt, vízben élő fajok esetében csak olyan egyértelműen körülhatárolt területi egység javasolható, amelynek fizikai vagy biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához. A 11. cikkben említett felügyeleti tevékenység eredményeinek ismeretében a tagállamok adott esetben javasolják a jegyzék kiigazítását.

Az irányelvről szóló értesítést követő három éven belül a jegyzéket megküldik a Bizottságnak az egyes természeti területekre vonatkozó tájékoztatással együtt. E tájékoztatás tartalmazza a természeti terület térképét, nevét, földrajzi elhelyezkedését, kiterjedését, továbbá a III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények alkalmazásából eredő adatokat, a Bizottság által a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban lévő formátumban.

(2) A III. mellékletben (2. szakasz) meghatározott követelmények alapján, továbbá az 1. cikk c) pontjának iii. alpontjában említett öt bioföldrajzi régió, valamint a 2. cikk (1) bekezdésében említett terület egészének keretén belül a Bizottság – a tagállamokkal egyetértésben – az általuk készített jegyzékek felhasználásával összeállítja a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékének tervezetét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként.

Azon tagállamok, amelyek területének több mint 5 %-át egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus és veszélyeztetett faj élőhelyeül szolgáló természeti terület teszi ki, a Bizottsággal egyetértésben kérelmezhetik a III. mellékletben (2. szakasz) felsorolt követelmények rugalmasabb kezelését a területükön található, közösségi jelentőségű természeti területek kiválasztása során.

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban hagyja jóvá a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként.

(3) A (2) bekezdésben említett jegyzéket az ezen irányelvről szóló értesítéstől számított hat éven belül kell elkészíteni.

(4) Egy közösségi jelentőségű természeti terület (2) bekezdésben megállapított eljárással összhangban történő jóváhagyása után az érintett tagállam a lehető leghamarabb – de legkésőbb hat éven belül – különleges természetvédelmi területté nyilvánítja az érintett területet, és meghatározza annak különös fontosságát annak alapján, hogy az egyes természeti területek mennyire fontos szerepet töltenek be az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok kedvező védeltségi állapotának biztosításával történő fenntartása illetve helyreállítása, valamint a Natura 2000 hálózat egységessége szempontjából, figyelembe véve továbbá, hogy milyen mértékben fenyegeti a károsodás vagy a pusztulás veszélye az egyes természeti területeket.

(5) Amint egy természeti terület felvételre kerül a (2) bekezdés harmadik albekezdésében említett jegyzékbe, a 6. cikk (2), (3) és (4) bekezdését kell rá alkalmazni.

5. cikk

(1) Kivételes esetekben, amennyiben a Bizottság úgy találja, hogy a 4. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti jegyzékből kimaradt egy olyan elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust magában foglaló, illetve veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgáló természeti terület, amelyet a Bizottság a vonatkozó megbízható tudományos adatok alapján elengedhetetlennek tart az érintett elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus illetve veszélyeztetett faj fennmaradása szempontjából, kétoldalú konzultációs eljárás kezdődik az érintett tagállam és a Bizottság között, amelynek során összehasonlítják a felek által felhasznált tudományos adatokat.

(2) Amennyiben legfeljebb hat havi konzultációt követően a vita megoldatlan marad, a Bizottság javaslatot terjeszt a Tanács elé a természeti területnek közösségi jelentőségű természeti területté nyilvánítására.

(3) A Tanács az előterjesztést követő három hónapon belül egyhangúlag hozza meg határozatát.

(4) A konzultáció és a Tanács határozathozatalának időtartama alatt az érintett természeti terület tekintetében a 6. cikk (2) bekezdését kell alkalmazni.

6. cikk

(1) A tagállamok megállapítják a különleges természetvédelmi területek védelméhez szükséges intézkedéseket, megfelelő esetben beleértve a kifejezetten az egyes természeti területekre kidolgozott vagy más fejlesztési tervek részét képező intézkedési terveket, továbbá olyan törvényi, közigazgatási, vagy szerződéses aktusokat is, amelyek az adott természeti területen megtalálható, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve II. mellékletben szereplő fajok ökológiai szükségleteinek megfelelnek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A

természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegészítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegészítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.

7. cikk

A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a 79/409/EGK irányelv értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a 79/409/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.

8. cikk

(1) Az egyes tagállamok az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust magában foglaló és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgáló természeti területek különleges természetvédelmi területté nyilvánítására tett javaslatukkal együtt megküldik a Bizottságnak az adott esetben a 6. cikk (1) bekezdése értelmében felmerülő kötelezettségeik teljesítéséhez általuk szükségesnek ítélt közösségi társfinanszírozásra vonatkozó becslésüket.

(2) Olyan, közösségi jelentőségű természeti területek esetében, amelyeknél felmerült a társfinanszírozás igénye, a Bizottság az érintett tagállamokkal egyetértésben határozza meg azon intézkedéseket, amelyek az érintett természeti területeken elengedhetetlenek az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusok és a veszélyeztetett fajok kedvező védettségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, és állapítja meg az ezen intézkedésekből eredően felmerülő költségek összegét.

(3) A Bizottság az érintett tagállamokkal egyetértésben becslést készít a (2) bekezdésben említett intézkedések végrehajtásának finanszírozásához szükséges forrásokról, a társfinanszírozást is beleértve, amelyhez figyelembe veszi többek között az érintett tagállam területén található elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusok és/vagy veszélyeztetett fajok koncentrációját, valamint a szükséges intézkedésekből eredően felmerülő relatív terheket.

(4) A Bizottság a (2) és a (3) bekezdésben említett költségbecslés alapján – a Közösség e célra rendelkezésre álló finanszírozási forrásait is figyelembe véve – a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban elfogadja a természeti területeknek a 4. cikk (4) pontja szerinti kijelölését követően szükségessé váló intézkedések fontosságai sorrendben történő végrehajtásának tervét, a társfinanszírozást is beleértve.

(5) Azon intézkedéseket, amelyek – elegendő forrás hiányában – kimaradtak az intézkedési tervből, illetve amelyek szerepelnek ugyan a tervben, de nem vagy csak részben kapták meg a szükséges társfinanszírozást, a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban az intézkedési terv két évente elvégzett felülvizsgálata keretében ismét megvizsgálják, és ennek megtörténteig a tagállamok elhalaszthatják azok végrehajtását. A felülvizsgálat során adott esetben figyelembe kell venni az érintett természeti terület helyzetében bekövetkezett változásokat is.

(6) Azokon a területeken, amelyeken társfinanszírozást igénylő intézkedések elhalasztására került sor, a tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedéstől, amely a terület károsodásához vezethet.

9. cikk

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban rendszeresen megvizsgálja a Natura 2000 hozzájárulását a 2. és a 3. cikkben kitűzött célok eléréséhez. Ennek során megfontolásra kerülhet egy korábban kijelölt természetvédelmi terület visszaminősítése is, amennyiben a 11. cikkben előírt felügyeleti tevékenység eredményeképpen észlelt természetes folyamat ezt indokolttá teszi.

10. cikk

A tagállamok – amennyiben szükségesnek tartják – területrendezési és területfejlesztési politikájuk keretében, különösen a Natura 2000 hálózat ökológiai egységességének javítása céljából, mindent megtesznek az egyes tájak azon jellegzetességeinek megfelelő gondozása érdekében, amelyek alapvető fontosságúak a vadon élő állatok és növények számára.

Ilyen jellegzetességek közé tartoznak azon tényezők, amelyek lineáris és folytonos szerkezetükből adódóan (mint például a folyóvizek és azok partja, vagy a területhatárok kijelölésének

hagyományos rendszerei), illetve tranzithelyként szolgálva (mint például a kisebb tavak, erdők) fontos szerepet töltenek be a vadon élő fajok vándorlásában, elterjedésében és genetikai állományának cseréjében.

11. cikk

A tagállamok felügyelik a 2. cikkben említett természetes élőhelyek és fajok védettségi állapotát, különös tekintettel az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusokra és a veszélyeztetett fajokra.

A fajok védelme

12. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok természetes elterjedési területükön való szigorú védelmének érdekében, megtiltva az alábbiakat:

- a) e fajok vadon befogott példányainak szándékos befogásának vagy megölésének bármely formája;
- b) e fajok szándékos zavarása, különösen párzás, utódnevelés, áttelelés és vándorlás idején;
- c) vadon élő állatok tojásainak szándékos elpusztítása vagy begyűjtése;
- d) párzási, költő- vagy pihenőhelyek károsítása vagy elpusztítása.

(2) E fajok esetében a tagállamok megtiltják a vadonból befogott példányok tartását, szállítását, kereskedelmét, illetve cseréjét, továbbá eladásra vagy cserére való felkínálását azon példányok kivételével, amelyek befogása az irányelv alkalmazása előtt, jogszerűen történt.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett tilalmak az e cikk hatálya alá tartozó állatok életének valamennyi szakaszára érvényesek.

(4) A tagállamok folyamatos figyelőrendszert hoznak létre a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok véletlen befogásának és megölésének ellenőrzése céljából. Az összegyűlt adatok ismeretében a tagállamok további kutatási és védőintézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az állatok véletlen befogása és megölése ne legyen jelentős negatív hatással az érintett fajokra.

13. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a IV. melléklet b) pontjában felsorolt növényfajok számára szigorú védelmi rendszert hozzanak létre, megtiltva az alábbiakat:

- a) az említett növényfajok vadon élő példányainak szándékos letétele, begyűjtése, levágása, gyökerestől való kiszedése vagy elpusztítása azok természetes elterjedési területén;
- b) az említett növényfajok vadonból begyűjtött példányainak tartása, szállítása, kereskedelme vagy cseréje, továbbá eladásra vagy cserére való felkínálása, kivéve azon példányokat, amelyek begyűjtése ezen irányelv alkalmazása előtt, jogszerűen történt.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett tilalmak az e cikk hatálya alá tartozó növények életének valamennyi szakaszára érvényesek.

14. cikk

(1) A tagállamok, amennyiben a 11. cikkben előírt felügyelet eredményeként szükségesnek ítélik, intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az V. mellékletben felsorolt vadon élő állat- és növényfajok példányainak vadonból befogása illetve begyűjtése, továbbá használata összeegyeztethető legyen kedvező védeltségi állapotok fenntartásával.

(2) Amennyiben ilyen intézkedések válnak szükségessé, azoknak ki kell terjedniük a 11. cikkben elrendelt felügyeleti tevékenység folytatására is. Az ilyen intézkedések közé különösen az alábbiak tartoznak:

- bizonyos területeken a megszerzés szabályozása,
- példányok természetes környezetükben való befogásának illetve begyűjtésének és bizonyos populációk használatának időszakos illetve helyi tilalma,
- példányok befogási illetve begyűjtési időszakának és/vagy módszereinek szabályozása,
- példányok befogása illetve begyűjtése esetén olyan vadászati és halászati szabályok alkalmazása, amelyek figyelembe veszik az érintett populációk megfelelő védelmének szempontjait,
- példányok befogására illetve begyűjtésére vonatkozó engedélyek vagy kvóták rendszerének kidolgozása,
- példányok vásárlásának, eladásának, eladásra való felkínálásának, eladási célból történő tartásának és szállításának szabályozása,
- a példányok természetes környezetükből történő begyűjtésének visszaszorítása érdekében az állatfajok fogságban való tenyésztése és a növények mesterséges szaporítása szigorúan ellenőrzött feltételek mellett,
- az alkalmazott intézkedések hatásának vizsgálata.

15. cikk

Az V. melléklet a) pontjában felsorolt vadon élő állatfajok befogása és megölése, továbbá – a 16. cikkel összhangban – a IV.

melléklet a) pontjában felsorolt fajok befogására, fogva tartására vagy megölésére vonatkozó eltérések tekintetében a tagállamok megtiltják minden olyan nem szelektív módszer használatát, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet, különös tekintettel az alábbiakra:

- a) az állatok befogásának és megölésének a VI. melléklet a) pontjában felsorolt módszerei;
- b) állatok befogása és megölése a VI. melléklet b) pontjában említett közlekedési eszközök alkalmazásával.

16. cikk

(1) Amennyiben nincs más megfelelő megoldás és az eltérés megengedése nem befolyásolja hátrányosan az érintett fajok populációi kedvező védeltségi állapotának fenntartását az elterjedési területükön, a tagállamok engedélyezhetik a 12., 13., 14. cikkben, valamint a 15. cikk a) és b) pontjában foglalt rendelkezésektől való eltérést az alábbiak érdekében:

- a) a vadon élő állatok és növények, valamint a természetes élőhelyek védelme;
- b) termést, állatállományt, erdőt, halastavat, vizeket és más típusú, tulajdont érintő súlyos károk megelőzése;
- c) közegészség, közbiztonság vagy más kiemelkedően fontos közérdek, beleértve a társadalmi vagy gazdasági érdekeket is, továbbá a környezet számára kiemelkedően előnyös hatás elérése;
- d) az érintett fajok újbóli elszaporításával és visszahonosításával kapcsolatban kutatás és oktatás, továbbá az e célok érdekében végzett tenyésztés és nemesítés, növények esetében a mesterséges szaporítást is beleértve;
- e) a IV. mellékletben felsorolt fajok korlátozott és az illetékes tagállami hatóságok által meghatározott számú példányai szigorúan ellenőrzött feltételek mellett, szelektív módon és korlátozott mértékben végzett befogásának, begyűjtésének vagy tartásának engedélyezése.

(2) A tagállamok kétvétenként eljuttatnak a Bizottságnak egy, a bizottság által meghatározott formában készült jelentést az (1) bekezdés értelmében engedélyezett eltérésekről. A Bizottság a jelentés kézhezvételétől számított 12 hónapon belül véleményezi az eltéréseket és tájékoztatja azokról a bizottságot.

(3) A jelentés az alábbiakat tartalmazza:

- a) az eltérés által érintett fajok és az eltérés okai, beleértve a kockázat jellegét, adott esetben megfelelő utalással az elvetett alternatív megoldásokra és a felhasznált tudományos adatokra;

- b) az egyes állatfajok befogásának vagy megölésének engedélyezett eszközei és módszerei, valamint alkalmazásuk indoklása;
- c) az engedélyezett eltérések időbeli és helyi körülményei;
- d) a szükséges feltételek betartásának megállapítására és ellenőrzésére, továbbá az eszközök és módszerek, az azok alkalmazására vonatkozó korlátozások, valamint az alkalmazásra jogosult szervek és a feladatot végrehajtó személyek meghatározására jogosult hatóság;
- e) az alkalmazott felügyeleti intézkedések és az elért eredmények.

Tájékoztató

17. cikk

(1) A tagállamok a 23. cikkben meghatározott időszak lejártát követően hatévenként jelentést készítenek az ezen irányelv keretében hozott intézkedések végrehajtásáról. E jelentés különösen a 6. cikk (1) bekezdésében említett természetvédelmi intézkedésekre, továbbá ezen intézkedések által az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok és a II. mellékletben felsorolt fajok védettségi állapotára gyakorolt hatások értékelésére, valamint a 11. cikkben említett felügyeleti tevékenység főbb eredményeire vonatkozóan nyújt tájékoztatást. A jelentést – a bizottság által kidolgozott formátumban – eljuttatják a Bizottsághoz, valamint a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé teszik.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett jelentések alapján összefoglaló jelentést készít. E jelentés az elért eredmények, különösen a Natura 20003. cikkben megállapított célkitűzések megvalósulásához való hozzájárulásának megfelelő értékelést tartalmazza. A jelentéstervezet azon részét, amely a tagállamok által nyújtott tájékoztatásra vonatkozik, az érintett tagállam hatóságainak ellenőrzés céljából megküldik. A jelentés végleges változatát megküldik a bizottságnak, és legkésőbb az (1) bekezdésben említett jelentések, illetve a Bizottság jelentésének kézhezvételétől számított két éven belül közzéteszik, és megküldik a tagállamoknak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

(3) A tagállamok a bizottság által e célra kidolgozott közösségi jelzések alkalmazásával megjelölhetik az irányelv alapján kijelölt területeket.

Kutatás

18. cikk

(1) A tagállamok és a Bizottság a 2. cikkben meghatározott célkitűzésekre és a 11. cikkben említett kötelezettségekre figyelemmel elősegítik a szükséges kutatásokat és tudományos munkát. Információt cserélnek a tagállamok és a Közösség szintjén végzett kutatások megfelelő összehangolása céljából.

(2) Különös figyelmet fordítanak a 4. és a 10. cikk végrehajtásához szükséges tudományos munkára, valamint támogatják a tagállamok közötti, határokon átnyúló kutatási együttműködéseket.

A mellékletek módosítására vonatkozó eljárás

19. cikk

Az I., II., III., V., és VI. melléklet műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazításához szükséges módosításokat a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel fogadja el.

A IV. melléklet műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazításához szükséges módosításokat a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúan fogadja el.

A bizottság

20. cikk

A Bizottság munkáját a tagállamok képviselőiből álló bizottság segíti, amelynek elnöke a Bizottság képviselője.

21. cikk

(1) A Bizottság képviselője tervezetet nyújt be a bizottság számára a meghozandó intézkedésekről. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján elfogadandó határozataira előírt többséggel kell meghozni. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

(2) A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a

Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel határoz.

Ha a javaslatnak Tanács elé terjesztésétől számított három hónapon belül a Tanács nem döntött, a javaslatot a Bizottság fogadja el.

Kiegészítő rendelkezések

22. cikk

Az irányelv rendelkezéseinek végrehajtása során a tagállamok:

- a) megvizsgálják a területükön őshonos, IV. mellékletben felsorolt fajok visszahonosításának célszerűségét, amennyiben ezen intézkedések hozzájárulhatnak a természetvédelmi célkitűzéseikhez, feltéve hogy a többi tagállamban vagy más érintettek esetében szerzett tapasztalatokat is figyelembe vevő előzetes vizsgálat szerint a hasonló visszahonosítási programok hatékonyan hozzájárulnak az érintett fajok kedvező védeltségi állapota mellett történő visszatelepítéséhez, amelyre csak az érintett lakossági fórumokkal folytatott konzultációt követően kerülhet sor;
- b) biztosítják, hogy a területükön nem őshonos fajok szándékos meghonosítására olyan szabályozás szülessen, amely nem károsítja a természetes élőhelyeket azok természetes kiterjedésében, sem pedig a vadon élő őshonos állat- és növényfajokat; továbbá – amennyiben szükségesnek ítélik – meg is tiltják az ilyen meghonosítását. Az elvégzett vizsgálat eredményeiről tájékoztatják a bizottságot;

- c) elősegítik a vadon élő állat- és növényfajok, azok élőhelyeinek, valamint a természetes élőhelyek védelmének szükségességére vonatkozó oktatást és általános tájékoztatást.

Záró rendelkezések

23. cikk

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az értesítéstől számított két éven belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.
- (2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.
- (3) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

24. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1992. május 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

Arlindo MARQUES CUNHA

I. MELLÉKLET

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETES ÉLŐHELYTÍPUSOK, AMELYEK MEGŐRZÉSÉHEZ KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLETEK KIJELÖLÉSE SZÜKSÉGES**Értelmezés**

Kódok: A melléklet hivatkozási alapját az élőhelyeknek a Corine program ⁽¹⁾ (Corine biotóp projekt) keretében végzett hierarchikus osztályozása képezi. Az említett természetes élőhelytípusok legtöbbjéhez megfelelő Corine-kód tartozik, amely a Technical Handbook 1. kötet 73-109. oldalán (Corine/Biotope/89/2.2, 19. May 1988, partially updated, February 14, 1989) található.

A kódokat összekötő „*„ társult élőhelytípust jelöl, pl.: 35.2 × 64.1 – Corynephorus és Agrostis által benőtt, nyílt füves terület (35.2) kontinentális dűnékkel (64.1).

A „*„ jel kiemelt jelentőségű élőhelytípusokat jelöl.

TENGERPARTI ÉS SÓTŰRŐ NÖVÉNYZETTEL BORÍTOTT ÉLŐHELYEK**Nyílt tengeri és árapályos területek**

11.25	Állandóan sekély tengervízzel fedett homokpadok
11.34	*Neptunhínár-állományok
13.2	Folyók tölcsértorkolatai
14	A tengerből apálykor kiemelkedő iszap- és homokturzások
21	*Parti lagúnák
–	Nagy, sekély árapálycsatornák és -öblök
–	Zátonyok
–	Gázok feltörése által a sekély tengervízben kialakított „oszlopok”

Tengerparti sziklák, kavicsos és köves partok

17.2	Hordaléksávok egyéves vegetációja
17.3	Sziklapadok évelő vegetációja
18.21	Az Atlanti- és a Balti-partvidék növényzettel borított sziklái
18.22	A mediterrán partvidék sziklái (endemikus <i>Limonium-fajokkal</i>)
18.23	Növényzettel benőtt makarónéziai partvidéki sziklák (azok endemikus flórája)

Atlanti-partvidéki és szárazföldi sós mocsarak és rétek

15.11	<i>Salicornia</i> és más egyéves növények telepei iszapon és homokon
15.12	Tengerparti zsinégfű gyepek (<i>Spartinion</i>)
15.13	Atlanti-partvidéki sós rétek (<i>Glauco-Puccinellietalia</i>)
15.14	*Kontinentális sós rétek (<i>Puccinellietalia distansis</i>)

Mediterrán és meleg atlanti-partvidéki sós mocsarak és rétek

15.15	Mediterrán sós rétek (<i>Juncetalia maritimi</i>)
15.16	Mediterrán és meleg atlanti-partvidéki sótvűró cserjések (<i>Arthrocnemetalia fruticosae</i>)
15.17	Ibériai sótvűró és nitrogénkedvelő cserjések (<i>Pegano-Salsoletea</i>)

Sós és kalciumszulfátos kontinentális sztyepppek

15.18	*Sós sztyepppek (<i>Limonietalia</i>)
15.19	*Kalciumszulfátos sztyepppek (<i>Gypsophiletalia</i>)

(¹) Corine: A Tanács 1958. június 27-i 85/338/EGK határozata (HL L 176., 1985.7.6., 14. o.).

TENGERPARTI HOMOKDŰNÉK ÉS SZÁRAZFÖLDI DŰNÉK

Az atlanti, északi-tengeri és balti partvidék parti dűnéi

16.211	Vándorló partidűne-kezdemények
16.212	Partvonal mentén vándorló dűnék („fehér dűnék”) európai homoknáddal (<i>Ammophila arenaria</i>)
16.221-16.227	*Lágy szárú vegetációval megkötött álló dűnék („szürke dűnék”) <ul style="list-style-type: none"> 16.221 <i>Galio-Koelerion albescens</i> 16.222 <i>Euphorbio-Helichryson</i> 16.223 <i>Crucianellion maritimae</i> 16.224 <i>Euphorbia terracina</i> 16.225 <i>Mesobromion</i> 16.226 <i>Trifolio-Gerantietea sanguinei, Galio maritimi-Geranion sanguinei</i> 16.227 <i>Thero-Airion, Botrychio-Polygaletum, Tuberarion guttatae</i>
16.23	*Kilúgozott álló dűnék fekete varjúbogyóval (<i>Empetrum nigrum</i>)
16.24	Euro-atlanti kilúgozódott álló dűnék (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
16.25	Homoktövissel (<i>Hyppophae rhamnoides</i>) borított dűnék
16.26	Homoki fűzzel (<i>Salix arenaria</i>) borított dűnék
16.29	Az atlanti partvidék erdős dűnéi
16.31-16.35	Nedves dűneközök
1. A	<i>Machairek</i> (* Írországból)

A mediterrán partvidék dűnéi

16.223	Tengerparti szálnyakkal (<i>Crucianellion maritimae</i>) borított parti álló dűnék
16.224	Kutyatejjel (<i>Euphorbia terracina</i>) borított dűnék
16.228	Tengeriviolás (<i>Malcolmietalia</i>) dűnegyepék
16.229	Szálkaperjés (<i>Brachypodietalia</i>) dűnegyepék egyéves növényekkel
16.27	*Borókás dűnék (<i>Juniperus</i> – fajok)
16.28	Keménylombú bozóttal borított dűnék (<i>Cisto-Lavenduletalia</i>)
16.29 × 42.8	*Mandulafenyővel (<i>Pinus pinea</i>) és/vagy tengerparti fenyővel (<i>Pinus pinaster</i>) borított erdős dűnék

Idős és kilúgozódott szárazföldi dűnék

64.1 × 31.223	Száraz, homoki fenyérek <i>Calluna</i> - és <i>Genista</i> -fajokkal
64.1 × 31.227	Száraz, homoki fenyérek <i>Calluna</i> -fajokkal és fekete varjúbogyóval (<i>Empetrum nigrum</i>)
64.1 × 35.2	Szárazföldi dűnék nyílt <i>Corynephorus</i> - és <i>Agrostis</i> -gyepekkel

ÉDESVÍZI ÉLŐHELYEK

Állóvizek

22.11 × 22.31	Atlanti homokos síkságok ásványi anyagokban rendkívül szegény oligotróf vizei <i>Lobelia</i> -, <i>Littorelia</i> - és <i>Isoetes</i> – fajok alkottakéltű vegetációval
22.11 × 22.34	Nyugat-mediterrán homokos síkságok, ásványi anyagokban rendkívül szegény oligotróf vizei <i>Isoetes</i> -fajokkal
22.12 × (22.31 és 22.32)	A közép-európai és perialpesi területek oligotróf vizei kétéltű vegetációval: <i>Littorella</i> , <i>Isoetes</i> vagy egynyári vegetáció kiemelkedő zátonyokon (<i>Nanocyperetalia</i>)
22.12 × 22.44	Kemény oligomezotróf vizek <i>Chara</i> -fajok alkotta üledéklakó növényzettel
22.13	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel
22.14	Disztróf tavak
22.34	*Mediterrán időszakos tavacsok
–	* <i>Turloughok</i> (Írország)

Folyóvizek

Vízfolyások természetes vagy féltermészetes dinamikájú szakaszai (kis, közepes vagy nagy mederrel), amelyekben a víz minősége nem mutat jelentős romlást

24.221 és 24.222	Magashegységi folyók és partmenti lágy szárú vegetációjuk
24.223	Magashegységi folyók és fás szárú vegetációjuk német csermelyciprusal (<i>Myricaria germanica</i>)
24.224	Magashegységi folyók és fás szárú vegetációjuk parti fűzzel (<i>Salix elaeagnos</i>)

- 24.225 Állandó mediterrán folyók sárga szarumákkal (*Glaucium flavum*)
 24.4 Szubmontán és síkvidéki folyók lebegő boglárkavegetációval
 24.52 Szubmontán folyók *Chenopodium rubrival*
 24.53 Állandó mediterrán folyók: *Paspalo-Agrostidion* – fajokka, *Salix* és fehér nyár (*Populus alba*)
 lombsátrával
 – Időszakos mediterrán folyók

MÉRSÉKELTÖVI FENYÉREK ÉS CSERJÉSEK

- 31.11 Észak-atlanti nedves fenyérek keresztes hangával (*Erica tetralix*)
 31.12 *Dél-atlanti nedves fenyérek pillás és keresztes hangával (*Erica ciliaris* és *Erica tetralix*)
 31.2 *Száras fenyérek (minden altípus)
 31.234 *Száras partvidéki fenyérek nyugati hangával (*Erica vagans*) és *Ulex maritimus* – szal
 31.3 *Endemikus makarónéziai száras fenyérek
 31.4 Havasi és alhavasi fenyérek
 31.5 *Törpefenyő (*Pinus mugo*) és borzas havasszépe (*Rhododendron hirsutum*) cserjések (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)
 31.622 Szubarktikus bokorfüzesek
 31.7 Endemikus mediterrán hegyvidéki fenyérek sünzánóttal

SZKLEROFIL CSERJÉSEK (MATORRAL)

Szubmediterrán és mérsékelt övi

- 31.82 Sziklás lejtők állandósult puszpáng (*Buxus sempervirens*)- formációi (részben *Berberidion*)
 31.842 Hegyvidéki *Genista purgans* formációk
 31.88 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk mészkedvelő fenyérekben vagy gyepekben
 31.89 *Szuhar (*Cistus palhinhae*)-formációk nedves tengerparti fenyérekben (*Junipero-Cistetum palhinhae*)

Mediterrán fás matorral

- 32.131-32.135 Boróka formációk
 32.17 *Jujubás (*Zyziphus*) matorral
 32.18 *Babércserjés (*Laurus nobilis*) matorral

Meleg mediterrán és előshtyepcserjés

- 32.216 Babércserjések
 32.217 Alacsony *Euphorbia* – formációk sziklafalak mellett
 32.22-32.26 Valamennyi típus

Phrygana

- 33.1 *Astragalo-Plantaginetum subulatae phrygana*
 33.3 *Sarcopoterium spinosum phrygana*
 33.4 Krétai formációk (*Euphorbieto-Verbascion*)

TERMÉSZETES ÉS FÉLTERMÉSZETES GYEPEK

Természetes gyepek

- 34.11 *Karsztos, mészkedvelő gyepek (*Alysso-Sedion albi*)
 34.12 *Száras, mészkedvelő homoki gyepek (*Koelerion glaucae*)
 34.2 Calaminariás gyepek
 36.314 Pireneusi *Festuca eskia* szilikátgyepek
 36.32 Havasi és boreális szilikátgyepek
 36.36 Ibériai *Festuca indigesta* szilikátgyepek
 36.41-36.45 Havasi mészkedvelő gyepek
 36.5 Makarónéziai hegyvidéki gyepek

Féltermészetes száraz gyepek és alacsony cserjések

- 34.31-34.34 Meszes alapkőzeten (*Festuco-Brometalia*)
(* fontos orchidea-lelőhelyek)
- 34.5 *Pseudosztyepp fűfélékkel és egyéves fajokkal (*Thero-Brachypodieta*)
- 35.1 *Fajgazdag *Nardus*-gyepek szilikátos alapkőzetű hegyvidéki területeken (és kontinentális európai területek domb- és hegyvidékein)

Szklerofil legelőerdők („dehesas”)

- 32.11 Paratölgygel (*Quercus suber*) és/vagy magyaltölgygel (*Quercus ilex*)

Féltermészetes, magasfűű nedves rétek

- 37.31 Kékperjés láprétek mészkövön és agyagon (*Eu-Molinion*)
- 37.4 Mediterrán magasfűű és sásos rétek (*Molinio-Holoschoenion*)
- 37.7 és 37.8 Eutróf magasfüvesek
- Áradásnak kitett *Cnidion venosae*-rétek

Mezofil gyepek

- 38.2 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 38.3 Hegyi kaszálórétek (angol jellegű, *Geranium sylvaticum*)

DAGADÓLÁPOK, ÁTMENETI LÁPOK ÉS RÉTLÁPOK**Savanyú tőzegmohalápok**

- 51.1 *Dagadólápok
- 51.2 Degradált dagadólápok
(még képesek természetes úton regenerálódni)
- 52.1 és 52.2 Takarólápok (* csak az aktívak)
- 54.5 Tőzegmohás lápok és ingólápok
- 54.6 Tőzegkákás semlyékek (*Rhynchosporion*)

Meszes lápok

- 53.3 *Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és lápi sással (*Carex davalliana*)
- 54.12 *Mésztufás források (*Cratoneurion*)
- 54.2 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 54.3 *A *Caricion bicoloris-atrofuscae* havasi pionír formációi

SZIKLÁS ÉLŐHELYEK ÉS BARLANGOK**Sziklatörmelék-lejtők**

- 61.1 Szilikátos sziklatörmelék-lejtők
- 61.2 Eutrikus sziklatörmelék-lejtők
- 61.3 Nyugat-mediterrán és hegyvidéki meleg sziklatörmelék-lejtők
- 61.4 Balkáni sziklatörmelék-lejtők
- 61.5 Közép-európai szilikátos sziklatörmelék-lejtők
- 61.6 *Közép-európai meszes sziklatörmelék-lejtők

Sziklás lejtők sziklanövényzettel

- 62.1 és 62.1A Meszes altípusok
- 62.2 Szilikátos altípusok
- 62.3 Sziklafelszín pionír növényzete
- 62.4 *Mészkőhasadékok

Egyéb sziklás élőhelyek

- 65 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok
- Lávamezők és természetes üregek

- Elárasztott vagy részben elárasztott tengeri barlangok
- Állandó gleccserek

ERDŐK

Őshonos fajokból álló természetes (természetközeli) erdő, amely magas fákból állományokat képez tipikus aljnövényzettel, továbbá eleget tesz a következő feltételeknek: ritka vagy maradvány és/vagy közösségi érdekeltségű fajoknak ad otthont.

Európa mérsékelt övi erdői

- 41.11 Luzulo-Fagetum bükkösök
- 41.12 Epifitákban gazdag bükkösök *Ilex*- és *Taxus*-fajoknak (*Ilici-Fagion*)
- 41.13 *Asperulo-Fagetum* bükkösök
- 41.15 Alhavi bükkösök *Acer* – fajokkal és kontyviráglevelű sóskával (*Rumex arifolius*)
- 41.16 Mészkerülő bükkösök (*Cephalanthero-Fagion*)
- 41.24 *Stellario-Carpinetum* gyertyános-tölgyesek
- 41.26 *Galio-Carpinetum* gyertyános-tölgyesek
- 41.4 *Tilio-Acerion szurdokerdők
- 41.51 Idős, mészkerülő tölgyesek kocsányos tölgyvel (*Quercus robur*) homokos síkságokon
- 41.53 Idős tölgyesek *Ilex*- és *Blechnum* – fajokkal a Brit-szigeteken
- 41.86 Keskenylevelűkőris (*Fraxinus angustifolia*) - erdők
- 42.51 *Kaledóniai erdők
- 44. A1–44. A4 *Láperdők
- 44.3 *Ártéri, maradvány ligeterdők (*Alnion glutinoso-incanae*)
- 44.4 Elegyes tölgy-kőris-szil ligeterdők nagy folyók mentén

Mediterrán lombhullató erdők

- 41.181 *Appenninekbeli bükkösök *Taxus*- és *Ilex* – fajokkal
- 41.184 *Appenninekbeli bükkösök közönséges jegenyefenyővel (*Abies alba*) és bükkösök szicíliai jegenyefenyővel (*Abies nebrodensis*)
- 41.6 Galíciai-portugál tölgyerdők kocsányos és pireneusi tölgyvel (*Quercus robur* és *Quercus pyrenaica*)
- 41.77 Ibériaitölgy (*Quercus faginea*)-erdők (Ibériai-félsziget)
- 41.85 Macedóntölgy (*Quercus trojana*)-erdők (Itália és Görögország)
- 41.9 Szelídgesztenyések
- 41.1A × 42.17 Hellén bükkösök macedón jegenyefenyővel (*Abies borisii-regis*)
- 41.1B Magyartölgy (*Quercus frainetto*)-erdők
- 42. A1 Cipruserdők (*Acero-Cupression*)
- 44.17 Fehérfűz (*Salix alba*) és fehérynár (*Populus alba*) alkotta galériaerdők
- 44.52 Időszakos mediterrán vízfolyások parti társulásai pontuszi hangarózsával (*Rhododendron ponticum*), *Salix*- és egyéb fajokkal
- 44.7 Keleti platánerdők (*Platanion orientalis*)
- 44.8 Termo-mediterrán parti galériaerdők (*Nerio-Tamariceteae*) és az Ibériai-félsziget délnyugati részének parti galériaerdei (*Securinegion tinctoriae*)

Mediterrán keménylombú erdők

- 41.7C Krétai molyhostölgyerdők (*Quercus brachyphylla*)
- 45.1 *Olea* – erdők és *Ceratonia* erdők
- 45.2 Paratölgyerdők (*Quercus suber*)
- 45.3 Magyaltölgyerdők (*Quercus ilex*)
- 45.5 Nagypikkelyű tölgyerdők (*Quercus macrolepis*)
- 45.61-45.63 *Makaronéziai babérerdők (*Laurus, Ocotea*)
- 45.7 *Phoenix – fajok alkotta pálmaligetek
- 45.8 Közönséges magyalerdők (*Ilex aquifolium*)

Havasi és alhavi tűlevelű erdők

- 42.21-42.23 Mészkerülő erdők (*Vaccinio-Piceetea*)
- 42.31 és 42.32 Havasi erdők vörösfenyővel és cirbolyafenyővel (*Pinus cembra*)
- 42.4 Kampósfenyő (*Pinus uncinata*)-erdők (* gipszen vagy mészkövön)

Mediterrán hegyvidéki tűlevelű erdők

- 42.14 *Appenninekbeli közönséges jegenyefenyő- (*Abies alba*) és *Picea excelsa* erdők
- 42.19 Andalúz jegenyefenyő-erdők (*Abies pinsapo*)
- 42.61-42.66 *Mediterrán fenyvesek endemikus feketefenyővel
- 42.8 Mediterrán fenyvesek endemikus *Mesogean*-fenyőkkel, ide értve a törpefenyőt (*Pinus mugo*) és a balkáni fenyőt (*Pinus leucodermis*)
- 42.9 Makarónéziai fenyvesek (endemikus)
42. A2–42. A5 és 42. A8 *Endemikus mediterrán erdők borókafajokkal (*Juniperus* spp.)
42. A6 *Lakkciprus (*Tetraclinis articulata*)-erdők (Andalúzia)
42. A71–42. A73 *Tiszafa (*Taxus baccata*)-erdők
-

II. MELLÉKLET

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK, AMELYEK MEGŐRZÉSÉHEZ KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLETEK KIJELENTÉSE SZÜKSÉGES

Értelmezés

- a) A II. melléklet az I. melléklet folytatása, amelynek célja a kijelölt természetmegőrzési területek összefüggő hálózatának létrehozása.
- b) Az e mellékletben felsorolt fajok jelölése a következő:
- a faj illetve alfaj megnevezése, vagy
  - magasabb rendszertani egységbe vagy annak megjelölt részébe tartozó fajok csoportjának megnevezése.
- Egy család vagy nem megnevezését követő „spp.” rövidítés a családhoz illetve nemhez tartozó összes fajt jelöli.
- c) *Jelmagyarázat*
- A faj neve előtti csillag (*) azt jelzi, hogy a faj veszélyeztetett.
- A legtöbb itt felsorolt faj szerepel a IV. mellékletben is.
- Amennyiben olyan faj szerepel e mellékletben, amely nem található meg sem a IV., sem pedig az V. mellékletben, a faj megnevezését (o) jel követi; amennyiben olyan faj szerepel e mellékletben, amely szerepel az V. mellékletben is, de nem szerepel a IV. mellékletben, a faj megnevezését (V) jel követi.

a) **ÁLLATOK**
GERINCESEK**EMLŐSÖK**

INSECTIVORA

Talpidae

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii

Rhinolophus euryale

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus

Miniopterus schreibersi

Myotis bechsteini

Myotis blythi

Myotis capaccinii

Myotis dasycneme

Myotis emarginatus

Myotis myotis

RODENTIA

Sciuridae

Spermophilus citellus

Castoridae

Castor fiber

Microtidae

Microtus cabrerai

*Microtus oeconomus arenicola

CARNIVORA

Canidae

*Canis lupus (spanyol populációk: csak a Duerotól délre található; görög populációk: csak a 39. szélességi foktól délre található)

Ursidae

*Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

*Lynx lynx

*Lynx pardina

Phocidae

**Halichoerus grypus* (V)

**Monachus monachus*

*Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

**Cervus elaphus corsicanus*

Bovidae

Capra aegagrus (természetes populációi)

**Capra pyrenaica pyrenaica*

Ovis ammon musimon (természetes populációi – Korzika és Szardínia)

Rupicapra rupicapra balcanica

*Rupicapra ornata

CETACEA

**Tursiops truncatus*

**Phocoena phocoena*

HÜLLŐK

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

*Caretta caretta

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Gallotia galloti insulanagae

*Gallotia simonyi

Podarcis lilfordi

Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides occidentalis

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA

Colubridae

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

Viperidae**Vipera schweizeri**Vipera ursinii***KÉTÉLTŰEK**

CAUDATA

*Salamandridae**Chioglossa lusitanica**Mertensiella luschani***Salamandra salamandra aurorae**Salamandrina terdigitata**Triturus cristatus**Proteidae**Proteus anguinus**Plethodontidae**Speleomantes ambrosii**Speleomantes flavus**Speleomantes genei**Speleomantes imperialis**Speleomantes supramontes*

ANURA

*Discoglossidae**Bombina bombina**Bombina variegata**Discoglossus jeanneae**Discoglossus montalentii**Discoglossus sardus***Alytes muletensis**Ranidae**Rana latastei**Pelobatidae***Pelobates fuscus insubricus***HALAK**

PETROMYZONIFORMES

*Petromyzonidae**Eudontomyzon* spp. (o)*Lampetra fluviatilis* (V)*Lampetra planeri* (o)*Lethenteron zanandrai* (V)*Petromyzon marinus* (o)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae**Acipenser naccarii**Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

*Cyprinodontidae**Aphanius iberus* (o)*Aphanius fasciatus* (o)**Valencia hispanica*

SALMONIFORMES

*Salmonidae**Hucho hucho* (természetes populációi) (V)*Salmo salar* (csak az édesvíziek) (V)*Salmo marmoradus* (o)*Salmo macrostigma* (o)

Coregonidae

**Coregonus oxyrhynchus* (az Északi-tenger bizonyos körzeteinek anadrom populációi)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Alburnus vulturius (o)
Alburnus albidus (o)
Anaecypris hispanica
Aspius aspius (o)
Barbus plebejus (V)
Barbus meridionalis (V)
Barbus capito (V)
Barbus comiza (V)
Chalcalburnus chalcoides (o)
Chondrostoma soetta (o)
Chondrostoma polylepis (o)
Chondrostoma genei (o)
Chondrostoma lusitanicum (o)
Chondrostoma toxostoma (o)
Gobio albipinnatus (o)
Gobio uranoscopus (o)
Iberocypris palaciosi (o)
 **Ladigesocypris ghigii* (o)
Leuciscus lucomonis (o)
Leuciscus souffia (o)
Phoxinellus spp. (o)
Rutilus pigus (o)
Rutilus rubilio (o)
Rutilus arcasii (o)
Rutilus macrolepidotus (o)
Rutilus lemmingii (o)
Rutilus friesii meidingeri (o)
Rutilus alburnoides (o)
Rhodeus sericeus amarus (o)
Scardinius graecus (o)

Cobitidae

Cobitis conspersa (o)
Cobitis larvata (o)
Cobitis trichonica (o)
Cobitis taenia (o)
Misgurnis fossilis (o)
Sabanejewia aurata (o)

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer (V)
Zingel spp. [(o) kivéve a *Zingel asper* és *Zingel zingel* (V)]

Gobiidae

Pomatoschistus canestrini (o)
Padogobius panizzai (o)
Padogobius nigricans (o)

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp. (V)

SCORPAENIFORMES

Cottidae

Cottus ferruginosus (o)
Cottus petiti (o)
Cottus gobio (o)

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis (V)

GERINCTELENEK

ÍZELTLÁBÚAK

CRUSTACEA

Decapoda

Austropotamobius pallipes (V)

INSECTA

Coleoptera

Buprestis splendens

*Carabus olympiae

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

Limoniscus violaceus (o)

Lucanus cervus (o)

Morimus funereus (o)

*Osmoderma eremita

*Rosalia alpina

Lepidoptera

*Callimorpha quadripunctata (o)

Coenonympha oedippus

Erebia calcaria

Erebia christi

Eriogaster catax

Euphydryas aurinia (o)

Graellsia isabellae (V)

Hypodryas maturna

Lycaena dispar

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanagria arge

Papilio hospiton

Plebicula golgus

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)

Coenagrion mercuriale (o)

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhina pectoralis

Lindenia tetraphylla

Macromia splendens

Ophiogomphus cecilia

Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

PUHATESTŰEK

GASTROPODA

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discus defloratus

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Helix subplicata

Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
Vertigo angustior (o)
Vertigo genesii (o)
Vertigo geyeri (o)
Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA*Unionoidea*

Margaritifera margaritifera (V)
Unio crassus

b) NÖVÉNYEK**PTERIDOPHYTA****ASPLENIACEAE**

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

**Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu

Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert

Marsilea quadrifolia L.

Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.

Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE**PINACEAE**

**Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE**ALISMATACEAE**

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.

Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaense Ard.

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Narcissus calcicola Mendonça

Narcissus cyclamineus DC.

Narcissus fernandesii G. Pedro

Narcissus humilis (Cav.) Traub

- **Narcissus nevadensis* Pugsley
- Narcissus pseudonarcissus* L.
- subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes
- Narcissus scaberulus* Henriq.
- Narcissus triandrus* (Salisb.) D. A. Webb
- subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.
- Narcissus viridiflorus* Schousboe

BORAGINACEAE

- *Anchusa crispa Viv.
- *Lithodora nitida (H. Ern) R. Fernandes
- Myosotis lusitanica* Schuster
- Myosotis rehsteineri* Wartm.
- Myosotis retusifolia* R. Afonso
- Omphalodes kuzinskyana* Willk.
- **Omphalodes littoralis* Lehm.
- Solenanthus albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci
- **Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

- Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.
- **Campanula sabatia* De Not.
- Jasione crispa* (Pourret) Samp.
- subsp. *serpentinica* Pinto da Silva
- Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

- **Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter
- Arenaria provincialis* Chater & Halliday
- Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter
- subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter
- Dianthus marizii* (Samp.) Samp.
- Dianthus rupicola* Biv.
- **Gypsophila papillosa* P. Porta
- Herniaria algarvica* Chaudri
- Herniaria berlingiana* (Chaudhri) Franco
- **Herniaria latifolia* Lapeyr.
- subsp. *litardierei* gamis
- Herniaria maritima* Link
- Moehringia tommasinii* Marches.
- Petrocoptis grandiflora* Rothm.
- Petrocoptis montsicciana* O. Bolos & Rivas Mart.
- Petrocoptis pseudoviscosa* Fernandez Casas
- Silene cintrana* Rothm.
- *Silene hicesiae Brullo & Signorello
- Silene hifacensis* Rouy ex Willk.
- *Silene holzmanii Helder. ex Boiss.
- Silene longicilia* (Brot.) Otth.
- Silene mariana* Pau
- **Silene orphanidis* Boiss.
- **Silene rothmaleri* Pinto da Silva
- *Silene velutina Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

- *Bassia saxicola (Guss.) A. J. Scott
- *Kochia saxicola Guss.
- **Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

- Cistus palhinhae* Ingram
- Halimium verticillatum* (Brot.) Sennen
- Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday
- Helianthemum caput-felis* Boiss.
- *Tuberaria major (Willk.) Pinto da Silva & Roseira

COMPOSITAE

- **Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
- **Artemisia granatensis* Boiss.
- *Aster pyrenaicus Desf. ex DC.
- **Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
- **Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

- *Centaurea alba L.
    subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
- *Centaurea alba L.
    subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
- *Centaurea attica Nyman
    subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
- **Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
- *Centaurea borjae Valdes-Berm. & Rivas Goday
- **Centaurea citricolor* Font Quer
    Centaurea corymbosa Pourret
    Centaurea gadorensis G. Bianca
- **Centaurea horrida* Badaro
- **Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
    Centaurea kartschiana Scop.
- **Centaurea lactiflora* Halacsy
    Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link
    subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- **Centaurea niederi* Heldr.
- **Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- **Centaurea pinnata* Pau
    Centaurea pulvinata (G. Bianca) G. Bianca
    Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál
    Centaurea vicentina Mariz
- **Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
    Crepis granatensis (Willk.) B. Bianca & M. Cueto
    Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
    Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
- **Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.
- **Jurinea fontqueri* Cuatrec.
- **Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
    Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
    Leontodon boryi Boiss.
- **Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell
    Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link
    Ligularia sibirica (L.) Cass.
    Santolina impressa Hoffmanns. & Link
    Santolina semidentata Hoffmanns. & Link
- *Senecio elodes Boiss. ex DC.
    Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

CONVOLVULACEAE

- **Convolvulus argyrothamnus* Greuter
- **Convolvulus Fernandes Pinto da Silva & Teles*

CRUCIFERAE

- Alyssum pyrenaicum* Lapeyr.
- Arabis sadina* (Samp.) P. Cout.
- **Biscutella neustrica* Bonnet
    Biscutella vicentina (Samp.) Rothm.
    Boleum asperum (Pers.) Desvaux
    Brassica glabrescens Poldini
    Brassica insularis Moris
- **Brassica macrocarpa* Guss.
    Coincya cintrana (P. Cout.) Pinto da Silva
- **Coincya rupestris* Rouy
- **Coronopus navasii* Pau
    Diplotaxis ibicensis (Pau) Gomez-Campo
- **Diplotaxis siettiana* Maire
    Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.
    Erucastrum palustre (Pirona) Vis.
- * *Iberis arbuscula* Runemark
    Iberis procumbens Lange
        subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
- * *Ionopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
    Ionopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
    Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo
    Sisymbrium supinum L.

CYPERACEAE

- **Carex panormitana* Guss.
    Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

**Borderea chouardii* (Gausson) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

EUPHORBIACEAE

**Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

**Centaurium rigualii* Esteve Chueca

**Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE

**Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernandez-Gonzalez & Izco

*Erodium rupicola Boiss.

GRAMINEAE

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

Festuca duriotagana Franco & R. Afonso

Festuca elegans Boiss.

Festuca henriquesii Hack.

Festuca sumilusitanica Franco & R. Afonso

Gaudinia hispanica Stace & Tutin

Holcus setiglumis Boiss. & Reuter

subsp. *duriensis* Pinto da Silva

Micropyropsis tuberosa Romero – Zarco & Cabezudo

Pseudarrhenatherum pallens (Link) J. Holub

Puccinellia pungens (Pau) Paunero

**Stipa austroitalica* Martinovsky

*Stipa bavarica Martinovsky & H. Scholz

*Stipa veneta Moraldo

GROSSULARIACEAE

*Ribes sardum Martelli

HYPERICACEAE

**Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

JUNACEAE

Juncus valvatus Link

LABIATAE

Dracocephalum austriacum L.

**Micromeria taygetea* P. H. Davis

Nepeta dirphyia (Boiss.) Heldr. ex Halacsy

**Nepeta sphaciotica* P. H. Davis

Origanum dictamnus L.

Sideritis incana

subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga

Sideritis javalambrensis Pau

Sideritis serrata Cav. ex Lag.

Teucrium lepicephalum Pau

Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday

**Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link

Thymus carnosus Boiss.

**Thymus cephalotos* L.

LEGUMINOSAE

Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra

**Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge

**Astragalus aquilanus* Anzalone

Astragalus centralpinus Braun-Blanquet

- **Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus tremolsianus* Pau
- **Astragalus verrucosus* Moris
- *Cytisus aeolicus Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser.
- subsp. *fallax* Franco
- *Ononis hackelii Lange
- Trifolium saxatile* All.
- **Vicia bifoliolata* J. D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE

- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper

LILIACEAE

- Allium grosii* Font Quer
- **Androcymbium rechingeri* Greuter
- **Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
- Hyacinthoides vicientina* (Hoffmanns. & Link) Rothm.
- *Muscari gussonei (Parl.) Tod.

LINACEAE

- *Linum muelleri Moris

LYTHRACEAE

- **Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt

ORCHIDACEAE

- **Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus* L.
- Liparis loeselii* (L.) Rich.
- *Ophrys lunulata Parl.

PAEONIACEAE

- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
- Paeonia parnassica* Tzanoudakis
- Paeonia clusii* F. C. Stern
- subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE

- Phoenix theophrasti* Greuter

PLANTAGINACEAE

- Plantago algarbiensis* Samp.
- Plantago almogravensis* Franco

PLUMBAGINACEAE

- Armeria berlengensis* Daveau
- *Armeria helodes Martini & Pold
- Armeria neglecta* Girard
- Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld
- *Armeria rouyana Daveau
- Armeria soleirolii* (Duby) Godron
- Armeria velutina* Welv. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze
- subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
- **Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum* (Hoffmanns. & Link) Franco
- Limonium multiflorum* Erben
- **Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
- **Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

- Polygonum praelongum* Coode & Cullen
- Rumex rupestris* Le Gall

PRIMULACEAE

- Androsace mathildae Levier
- Androsace pyrenaica Lam.
- *Primula apennina Widmer
- Primula palinuri Petagna
- Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

- *Aconitum corsicum Gayer
- Adonis distorta Ten.
- Aquilegia bertolonii Schott
- Aquilegia kitaibelii Schott
- *Aquilegia pyrenaica D. C.
  - subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano
- *Consolida samia P. H. Davis
- Pulsatilla patens (L.) Miller
- *Ranunculus weyleri Mares

RESEDACEAE

- *Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

- Potentilla delphinensis Gren. & Godron

RUBIACEAE

- *Galium litorale Guss.
- *Galium viridiflorum Boiss. & Reuter

SALICACEAE

- Salix salvifolia Brot.
  - subsp. australis Franco

SANTALACEAE

- Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

- Saxifraga berica (Beguinot) D. A. Webb
- Saxifraga florulenta Moretti
- Saxifraga hirculus L.
- Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

- Antirrhinum charidemi Lange
- Chaenorhinum serpyllifolium (Lange) Lange
  - subsp. lusitanicum R. Fernandes
- *Euphrasia genargentea (Feoli) Diana
- Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.
- Linaria algarviana Chav.
- Linaria coutinhoi Valdés
- *Linaria ficelhoana Rouy
- Linaria flava (Poiret) Desf.
- *Linaria hellenica Turrill
- *Linaria ricardoi Cout.
- *Linaria tursica B. Valdes & Cabezudo
- Linaria tonzigii Lona
- Odontites granatensis Boiss.
- Verbascum litigiosum Samp.
- Veronica micrantha Hoffmanns. & Link
- *Veronica oetaea L.-A. Gustavson

SELAGINACEAE

- *Globularia stygia Orph. ex Boiss.

SOLANACEAE

- *Atropa baetica Willk.

THYMELAEACEAE

- Daphne petraea Leybold
- *Daphne rodriguezii Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

- **Angelica heterocarpa* Lloyd
- Angelica palustris* (Besser) Hoffm.
- *Apium bermejoi Llorens
- Apium repens* (Jacq.) Lag.
- Athamanta cortiana* Ferrarini
- **Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.
- **Bupleurum kakiskalae* Greuter
- Eryngium alpinum* L.
- **Eryngium viviparum* Gay
- **Laserpitium longiradium* Boiss.
- **Naufraga balearica* Constans & Cannon
- **Oenanthe conioidea* Lange
- Petagnia saniculifolia* Guss.
- Rouya polygama* (Desf.) Coincy
- **Seseli intricatum* Boiss.
- Thorella verticillatunidata* (Thore) Brig.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

- *Viola hispida Lam.
- Viola jaubertiana* Mares & Vigineix

Alacsonyabb rendű növények**BRYOPHYTA**

- Bruchia vogesiaca* Schwaegr. (o)
- **Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. Hill (o)
- Buxbaumia viridis* (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. (o)
- Dichelyma capillaceum* (With.) Myr. (o)
- Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)
- Distichophyllum carinatum* Dix. & Nich. (o)
- Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst. (o)
- Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)
- Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)
- **Marsupella profunda* Lindb. (o)
- Meesia longiseta* Hedw. (o)
- Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)
- Orthotrichum rogeri* Brid. (o)
- Petalophyllum ralfsii* Nees & Goot. ex Lehm. (o)
- Riccia breidleri* Jur. ex Steph. (o)
- Riella helicophylla* (Mont.) Hook. (o)
- Scapania massolongi* (K. Muell.) K. Muell. (o)
- Sphagnum pylaisii* Brid. (o)
- Tayloria rudolphiana* (Gasrov) B. & G. (o)

MAKARONÉZIAI FAJOK

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

**Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva

MARSILIACEAE

*Marsilea azorica Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

Caralluma burchardii N. E. Brown

**Ceropegia chrysantha* Svent.

BORAGINACEAE

Echium candicans L. fil.

**Echium gentianoides* Webb & Coincy

Myosotis azorica H. C. Watson

Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

*Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer

Musschia aurea (L. f.) DC.

**Musschia wollastonii* Lowe

CAPRIFOLIACEAE

**Sambucus palmensis* Link

CARYOPHYLLACEAE

Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

**Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

**Argyranthemum lidii* Humphries

Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.

Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries

**Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.

Cheirolophus duranii (Burchard) Holub

Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub

Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub

Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen

Cirsium latifolium Lowe

Helichrysum gossypinum Webb

Helichrysum oligocephala (Svent. & Bzaww.)

**Lactuca watsoniana* Trel.

**Onopordum nogalesii* Svent.

**Onopordum carduelinum* Bolle

**Pericallis hadrosoma* Svent.

Phagnalon benettii Lowe

Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt

Sventenia bupleuroides Font Quer

**Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

**Convolvulus caput-medusae* Lowe

**Convolvulus lopez-socasii* Svent.

**Convolvulus massonii* A. Dietr.

CRASSULACEAE

Aeonium gomeraense Praeger

Aeonium saundersii Bolle

Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.

Monanthes wildpretii Banares & Scholz

Sedum brissemoretii Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

- *Crambe arborea Webb ex Christ
- Crambe laevigata* DC. ex Christ
- *Crambe sventenii R. Petters ex Bramwell & Sund.
- **Parolinia schizogynoides* Svent.
- Sinapidendron rupestre* (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

- Carex malato-belizii* Raymond

DIPSACACEAE

- Scabiosa nitens* Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE

- Erica scoparia* L.
- subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE

- **Euphorbia handiensis* Burchard
- Euphorbia lambii* Svent.
- Euphorbia stygiana* H. C. Watson

GERANIACEAE

- **Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

- Deschampsia maderensis* (Haeck. & Born.)
- Phalaris maderensis* (Menezes) Menezes

LABIATAE

- **Sideritis cystosiphon* Svent.
- **Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
- Sideritis infernalis* Bolle
- Sideritis marmorea* Bolle
- Teucrium abutiloides* L'Hér
- Teucrium betonicum* L'Hér

LEGUMINOSAE

- **Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.
- Anthyllis lemanniana* Lowe
- **Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
- *Lotus azoricus P. W. Ball
- Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis
- *Lotus kunkelii (E. Chueca) D. Bramwell & al.
- **Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
- **Teline salsoloides* Arco & Acebes.
- Vicia dennesiana* H. C. Watson

LILIACEAE

- **Androcymbium psammophilum* Svent.
- Scilla maderensis* Menezes
- Semele maderensis* Costa

LORANTHACEAE

- **Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw

MYRICACEAE

- Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

- Jasminum azoricum* L.
- Picconia azorica* (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

- Goodyera macrophylla* Lowe

PITTOSPORACEAE

- **Pittosporum coriaceum* Dryand. ex Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

**Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze

Limonium dendroides Svent.

**Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

**Limonium sventenii* Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

**Bencomia brachystachya* Svent.

Bencomia sphaerocarpa Svent.

**Chamaemeles coriacea* Lindl.

Dendriopterium pulidoi Svent.

Marcetella maderensis (Born.) Svent.

Prunus lusitanica L.

    subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco

Sorbus maderensis (Lowe) Docle

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

**Euphrasia azorica* Wats

Euphrasia grandiflora Hochst. ex Seub.

**Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan

Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer

Odontites holliana (Lowe) Benth.

Sibthorpia peregrina L.

SELAGINACEAE

**Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel

**Globularia sarcophylla* Svent.

SOLANACEAE

*Solanum lidii Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease

Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel

Chaerophyllum azoricum Trelease

Ferula latipinna Santos

Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.

Monizia edulis Lowe

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

Alacsonyabb rendű növények**BRYOPHYTA**

**Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

**Thamnobryum fernandesii* Sergio (o)

III. MELLÉKLET

A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETI TERÜLETEK MEGHATÁROZÁSÁNAK ÉS A KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLETEK KIJELENTÉSÉNEK SZEMPONTJAI

1. SZAKASZ: **A területek relatív jelentőségének nemzeti szintű értékelése az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben szereplő fajok tekintetében (belértve a kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípusokat és a kiemelt jelentőségű fajokat)**
- A. *A terület jelentőségének értékelésére vonatkozó szempontok az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus esetében*
- Az érintett természetes élőhelytípus reprezentativitási foka a vizsgált területen.
  - A vizsgált területen belül az érintett természetes élőhelytípus által elfoglalt terület aránya az ország egészén belül ugyanazon természetes élőhelytípus által elfoglalt teljes területhez képest.
  - Az érintett természetes élőhelytípus struktúrájának és funkcióinak védettségi foka, továbbá a helyreállítás lehetőségei.
  - A terület értékének általános értékelése az érintett természetes élőhelytípus védelmének szempontjából.
- B. *A terület jelentőségének értékelésére vonatkozó szempontok a II. mellékletben szereplő faj esetében*
- Az érintett faj vizsgált területen élő populációjának nagysága és sűrűsége ugyanazon faj országos populációihoz képest.
  - Az élőhelynek az érintett faj szempontjából fontos jellegzetességeinek védettségi foka, továbbá a helyreállítás lehetőségei.
  - A területen élő populáció elszigeteltségének foka az érintett faj természetes elterjedéséhez képest.
  - Az érintett faj védelmét szolgáló terület értékének átfogó értékelése.
- C. A tagállamok e szempontok alapján minősítik az általuk összeállított nemzeti jegyzékben közösségi jelentőségű területté nyilvánítani javasolt természeti területeket, összhangban azok relatív értékével valamennyi, az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus, illetve a II. mellékletben felsorolt faj védelmének szempontjából.
- D. Az említett jegyzék feltünteteti azokat a területeket, amelyek a tagállamok által az A. és B. szakaszban felsorolt szempontok alapján kiválasztott, kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípusokat, illetve kiemelt jelentőségű fajokat tartalmaznak.
2. SZAKASZ: **A nemzeti jegyzékben szereplő területek közösségi jelentőségének értékelése**
- Valamennyi, a tagállamok által az 1. szakaszban megjelölt, kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípust és/vagy kiemelt jelentőségű fajt tartalmazó terület közösségi jelentőségű területnek tekintendő.
  - A tagállamok jegyzékeiben szereplő egyéb területek közösségi jelentőségének, vagyis annak vizsgálata, hogy milyen mértékben járulnak hozzá valamely, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus, illetve II. mellékletben felsorolt faj kedvező védettségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, továbbá a Natura 2000 koherenciájához, az alábbi szempontok alapján történik:
    - a vizsgált terület relatív értéke nemzeti szinten;
    - a vizsgált terület földrajzi helyzete a II. mellékletben felsorolt fajok vonulása, továbbá annak szempontjából, hogy a Közösségen belül egy vagy több országhatáron átnyúló, szervesen összefüggő ökoszisztéma részét képezi-e;
    - a vizsgált terület nagysága;
    - a területen jelen lévő, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok száma;
    - a vizsgált terület átfogó ökológiai értéke az érintett bioföldrajzi régió(k) és/vagy a 2. cikkben említett terület egészének szempontjából, figyelembe véve jellemző vonásainak jellegzetes vagy egyedülálló voltát és azok együttes megnyilvánulásának módját.

IV. MELLÉKLET

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ, SZIGORÚ VÉDELMET IGÉNYLŐ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK

Az e mellékletben felsorolt fajok jelölése a következő:

- a faj vagy alfaj megnevezése, illetve
- magasabb rendszertani egységbe vagy annak megjelölt részébe tartozó fajok csoportjának megnevezése.

Egy család vagy nem megnevezését követő „spp.” rövidítés a családhoz illetve nemhez tartozó valamennyi fajt jelöli.

a) **ÁLLATOK**

GERINCESEK

EMLŐSÖK

INSECTIVORA

Erinaceidae

Erinaceus algirus

Soricidae

Crocidura canariensis

Talpidae

Galemys pyrenaicus

MICROCHIROPTERA

Valamennyi faj

RODENTIA

Gliridae

Glis glis és *Eliomys quercinus* kivételével valamennyi faj

Sciuridae

Citellus citellus

Sciurus anomalus

Castoridae

Castor fiber

Cricetidae

Cricetus cricetus

Microtidae

Microtus cabrerae

Microtus oeconomus arenicola

Zapodidae

Sicista betulina

Hystricidae

Hystrix cristata

CARNIVORA

Canidae

Canis lupus (kivéve a Duerotól északra lévő spanyol populációk és a 39. szélességi foktól északra lévő görög populációk)

Ursidae

Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Felis silvestris

Lynx lynx

Lynx pardina

Phocidae

Monachus monachus

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus (természetes populációi)

Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis ammon musimon (természetes populációi – Korzika és Szardínia)

Rupicapra rupicapra balcanica

Rupicapra ornata

CETACEA

Valamennyi faj

HÜLLŐK

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

Caretta caretta

Chelonia mydas

Lepidochelys kempii

Eretmochelys imbricata

Dermocheilyidae

Dermocheily coriacea

Emydiidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Algyroides fitzingeri

Algyroides marchi

Algyroides moreoticus

Algyroides nigropunctatus

Lacerta agilis

Lacerta bedriagae

Lacerta danfordi

Lacerta dugesi

Lacerta graeca

Lacerta horvathi

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Lacerta trilineata

Lacerta viridis

Gallotia atlantica

Gallotia galloti

Gallotia galloti insulanagae

Gallotia simonyi

Gallotia stehlini

Ophisops elegans

Podarcis erhardii

Podarcis filfolensis

Podarcis hispanica atrata

Podarcis lilfordi
Podarcis melisellensis
Podarcis milensis
Podarcis muralis
Podarcis peloponnesiaca
Podarcis pityusensis
Podarcis sicula
Podarcis taurica
Podarcis tiliguerta
Podarcis wagleriana

Scincidae

Ablepharus kitaibelli
Chalcides bedriagai
Chalcides occidentalis
Chalcides ocellatus
Chalcides sexlineatus
Chalcides viridianus
Ophiomorus punctatissimus

Gekkonidae

Cyrtopodion kotschy
Phyllodactylus europaeus
Tarentola angustimentalis
Tarentola boettgeri
Tarentola delalandii
Tarentola gomerensis

Agamidae

Stellio stellio

Chamaeleontidae

Chamaeleo chamaeleon

Anguidae

Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Colubridae

Coluber caspius
Coluber hippocrepis
Coluber jugularis
Coluber laurenti
Coluber najadum
Coluber nummifer
Coluber viridiflavus
Coronella austriaca
Eirenis modesta
Elaphe longissima
Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla
Natrix natrix cetti
Natrix natrix corsa
Natrix tessellata
Telescopus falax

Viperidae

Vipera ammodytes
Vipera schweizeri
Vipera seoanni (kivéve a spanyol populációk)
Vipera ursinii
Vipera xanthina

Boidae

Eryx jaculus

KÉTÉLTŰEK

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica
Euproctus asper
Euproctus montanus

Euproctus platycephalus
Salamandra atra
Salamandra aurorae
Salamandra lanzai
Salamandra luschani
Salamandrina terdigitata
Triturus carnifex
Triturus cristatus
Triturus italicus
Triturus karelinii
Triturus marmoratus

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Speleomantes ambrosii
Speleomantes flavus
Speleomantes genei
Speleomantes imperialis
Speleomantes italicus
Speleomantes supramontes

ANURA

Discoglossidae

Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus galganoi
Discoglossus jeanneae
Discoglossus montalentii
Discoglossus pictus
Discoglossus sardus
Alytes cisternasii
Alytes muletensis
Alytes obstetricans

Ranidae

Rana arvalis
Rana dalmatina
Rana graeca
Rana iberica
Rana italica
Rana latastei
Rana lessonae

Pelobatidae

Pelobates cultripes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus

Bufo

Bufo calamita
Bufo viridis

Hylidae

Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda

HALAK

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Acipenser naccarii
Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Valencia hispanica

CYPRINIFORMES

*Cyprinidae**Anaecypris hispanica*

PERCIFORMES

*Percidae**Zingel asper*

SALMONIFORMES

*Coregonidae**Coregonus oxyrhynchus* (az Északi-tenger bizonyos körzeteinek anadrom populációi)

GERINCTELENEK

ÍZELTLÁBÚAK

INSECTA

*Coleoptera**Buprestis splendens**Carabus olympiae**Cerambyx cerdo**Cucujus cinnaberinus**Dytiscus latissimus**Graphoderus bilineatus**Osmoderma eremita**Rosalia alpina**Lepidoptera**Apatura metis**Coenonympha hero**Coenonympha oedippus**Erebia calcaria**Erebia christi**Erebia sudetica**Eriogaster catax**Fabriciana elisa**Hypodryas maturna**Hyles hippophaes**Lopinga achine**Lycaena dispar**Maculinea arion**Maculinea nausithous**Maculinea teleius**Melanargia arge**Papilio alexanor**Papilio hospiton**Parnassius apollo**Parnassius mnemosyne**Plebicula golgus**Proserpinus proserpina**Zerynthia polyxena**Mantodea**Apteromantis aptera**Odonata**Aeshna viridis**Cordulegaster trinacriae**Gomphus graslinii**Leucorrhina albifrons**Leucorrhina caudalis**Leucorrhina pectoralis**Lindenia tetraphylla**Macromia splendens**Ophiogomphus cecilia**Oxygastra curtisii**Stylurus flavipes**Sympetma braueri*

Orthoptera

Baetica ustulata

Saga pedo

ARACHNIDA

Araneae

Macrothele calpeiana

PUHATESTŰEK

GASTROPODA

Prosobranchia

Patella feruginea

Stylommatophora

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discula testudinalis

Discula turricula

Discus defloratus

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Helix subplicata

Leiostyla abbreviata

Leiostyla cassida

Leiostyla corneocostata

Leiostyla gibba

Leiostyla lamellosa

BIVALVIA

Anisomyaria

Lithophaga lithophaga

Pinna nobilis

Unionoidea

Margaritifera auricularia

Unio crassus

ECHINODERMATA

Echinoidea

Centrostephanus longispinus

b) **NÖVÉNYEK**

A IV. melléklet b) pontja a II. melléklet b) pontjában felsorolt növényfajokat ⁽¹⁾, továbbá az alábbiakat tartalmazza:

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley

Narcissus triandrus L.

⁽¹⁾ A II. melléklet b) pontjában felsorolt mohák kivételével.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L.f.) Lowe

subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC.

subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Henriq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire

Teucrium charidemi Sandwith

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L.

subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europeum (Lange) K. Richter

Bellevalia hackelli Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturieri Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Dogen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.

Orchis scopulorum Simsm. & Merh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

Primula glaucescens Moretti

Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga portosanctana Boiss.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola athis W. Becker

Viola cazorlensis Gandoger

Viola delphinantha Boiss.

V. MELLÉKLET

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK, AMELYEK VADON TÖRTÉNŐ BEGYŰJTÉSE, VALAMINT HASZNOSÍTÁSA IGAZGATÁSI RENDSZABÁLYOK HATÁLYA ALÁ VONHATÓ

Az e mellékletben felsorolt fajok jelölése a következő:

- a faj vagy alfaj megnevezése, illetve
- magasabb rendszertani egységbe vagy annak megjelölt részébe tartozó fajok csoportjának megnevezése.

Egy család vagy nem megnevezését követő „spp.” rövidítés a családhoz, illetve nemhez tartozó valamennyi fajt jelöli.

a) **ÁLLATOK**

GERINCESEK

EMLŐSÖK

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (spanyol populációk a Duerotól északra és görög populációk a 39. szélességi foktól északra)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Phocidae

Valamennyi, a IV. mellékletben nem említett faj

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

ARTIODACTYLA

Bovidae

Capra ibex

Capra pyrenaica (kivéve a *Capra pyrenaica pyrenaica*)

Rupicapra rupicapra (kivéve a *Rupicapra rupicapra balcanica* és *Rupicapra ornata*)

KÉTÉLTŰEK

ANURA

Ranidae

Rana esculenta

Rana perezi

Rana ridibunda

Rana temporaria

HALAK

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Lampetra fluviatilis

Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES*Acipenseridae*

Valamennyi, a IV. mellékletben nem említett faj

SALMONIFORMES*Salmonidae*

Thymallus thymallus

Coregonus spp. (kivéve a *Coregonus oxyrhynchus* – az Északi-tenger bizonyos körzeteinek anadrom populációi)

Hucho hucho

Salmo salar (csak az édesvíziek)

Cyprinidae

Barbus spp.

PERCIFORMES*Percidae*

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

CLUPEIFORMES*Clupeidae*

Alosa spp.

SILURIFORMES*Siluridae*

Silurus aristotelis

GERINCTELENEK**COELENTARATA****CNIDARIA**

Corallium rubrum

PUHATESTŰEK**GASTROPODA – STYLOMMATOPHORA***Helicidae*

Helix pomatia

BIVALVIA – UNIONOIDA*Margaritiferidae*

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA**HIRUDINOIDEA – ARHYNCHOBDELLAE***Hirudinidae*

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA**CRUSTACEA – DECAPODA***Astacidae*

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA – LEPIDOPTERA*Saturniidae*

Graellsia isabellae

b) **NÖVÉNYEK****ALGÁK**

RHODOPHYTA

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.
Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

ZUZMÓK

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus Cladina (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (kivéve Sphagnum pylasii Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.
Narcissus bulbocodium L.
Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.
Artemisia eriantha Ten
Artemisia genipi Weber
Doronicum plantagineum L.
    subsp. tournefortii (Rouy) P. Cout.

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.
Malcolmia lacera (L.) DC.
    subsp. gracilima (Samp.) Franco
Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm.
    subsp. herminii (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber
    subsp. salviastrum Schreber

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva
Dorycnium pentaphyllum Scop.
    subsp. transmontana Franco
Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk
Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaioi (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau
subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes
Euphrasia mendonçae Samp.
Scrophularia grandiflora DC.

subsp. *grandiflora* DC.
Scrophularia berminii Hoffmanns & Link
Scrophularia sublyrata Brot.

COMPOSITAE

Leuzea rhaponticoides Graells

VI. MELLÉKLET

**ÁLLATOK BEFOGÁSÁNAK, MEGÖLÉSÉNEK ÉS SZÁLLÍTÁSÁNAK TILTOTT MÓDSZEREI ÉS
ESZKÖZEI****a) Nem szelektív eszközök****EMLŐSŐK**

- Vak vagy megcsonkított állatok használata csalétekként
- Magnetofon
- Ölésre vagy sokkolásra alkalmas elektromos és elektronikus eszközök
- Mesterséges fényforrás
- Tükör és más vakító eszköz
- Céltárgy megvilágítására szolgáló eszköz
- Elektromos képnagyítóval vagy képátalakítóval ellátott célzóeszköz éjszakai vadászathoz
- Robbanóanyag
- Működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív háló
- Működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív csapda
- Íjpuska
- Mérgek, továbbá mérgezett vagy altatótartalmú csalétek
- Gázosítás vagy kifüstölés
- Több mint két töltény tárolására alkalmas tárral felszerelt félautomata vagy automata fegyver

HALAK

- Méreg
- Robbanóanyag

b) Közlekedési módok

- Repülőgép
  - Mozgó gépjármű
-